

človek že toliko zaupal in verjel; pa se je vselej drugače zgodilo, potlej je prisiljen obrniti stvar in reči: odslej ne verjamem nič, dokler ne bom v rokah imel, česar se mi obeta; in ne zaupam nikomur, dokler mi ne bo z vsemi poroštvi, ki jih je iznajšla človeška skerb, zavarovano. Pa tako je prav, tako hoče božja uredba tega sveta, ki je dala človeku nezaupnost ko orožje za obrambo, za vzderžanje samega sebe.

Ali se mar misli — pravi govornik dalje — da je Avstrija že premagala vse težave, ki so ji nastale iz napčne sisteme preteklih 12 let? Ali se mar misli, da so že minule nevarnosti, ki od zunaj žugajo, da se ni več treba opirati na zadovoljnost, ljubezen in radodarnost narodov?

Ako sem danas — pravi naposled govornik — besedo poprijel, nisem tega storil samo iz sočutja za magjarski narod, boreči se za svojo pravico, temveč iz obzira na druge avstrijske narode, katerim ni vse eno, ali imamo žalostno ali veselo prihodnost; storil sem iz obzira na vladarja in na razžaljeno pravico. Ako bi mi mogli pristati, moja gospoda, da se na ogerskem od ustave odstopi, potlej se spomnimo besed sv. pisma, ter ne delajmo Ogrom, česar sebi ne želimo. Prepričan sem, moja gospoda, da vse eno bote adreso sklenili, da bote ministerstvu zaupnico dali ter mu rekli, da naj se še naprej derži pota, ki ga je proti Ogrom nastopilo. Toda poglejte na to naše malo kerdelce, ki se poteguje za jasno pravico zatiranega naroda; poglejte na prazne klopi te zbornice, in, mislim, da posili se bote prepričali, da večina avstrijskih narodov ministerstvu ne daje zaupnice, ampak mu glasno izrekuje nezaupanje.

Ker dr. Smolka-ta vse stranke in celó tudi tiste, ki so ž njim navskriž misli, zavoljo poštenega njegovega serca in bistrega uma visoko spoštujejo, se samo po sebi razume, da je bil ta njegov govor s posebno pozornostjo poslušan in od desne (slovanske) strani mnogokrat s glasno pohvalo časten. Da je pa ž njim posebno Ogrom vstregel, se vidi iz tega, ker mu že iz Ogerskega dohajajo navdušene zahvalnice.

Za njim je govorilo, kakor smo že gori rekli, še več poslancov. Bili so govori sila važni; bil je živ boj krepkih zastopnikov federalizma s plamtečimi zagovorniki centralizma. Ker nam prostor ne pripušča, jih že danes omeniti, jih bomo omenili drugo pot, ter danes le povémo, da v saboto je bilo konec splošnih pomenkov, in da danes (v torek) so se začele debate o posamnih stavkih adrese, ktere osoda bo ta teden sklenjena.

— C. kr. ministerstvo dnarstva je oklicalo ukaz, po katerem se morajo ravnati vse c. k. davkovske deželne gosposke razun Zadra, Benetk, Svibna in Ogerskega, in imajo dac za vžitek vina in mesa tudi za prihodnje leto tako poberati, kakor vevavajo sedanje postave. Ministerstvo pravi v tem oklicu, da po željah mnogih dežel vlada že pripravlja novo postavo, po kateri naj bi se pre naredila stara; al težko, da bo ta postava že do prihodnjega leta v državnem zboru gotova; ako se pa pozneje cena mesa ali vina kaj zniža, se bo po tem tudi omenjeni davek znižal. Krajnska dežela, Istrija, Hervaška in Slavonska pa ostanejo vsled postave 12. maja 1859 tudi še zanaprej in tako dolgo tega davka proste, dokler se ta postava ne prekličie.

— Zdravje presv. cesarice se nek v Karfu tako boljša, da pride prihodnjo spomlad popolnoma zdrava na Dunaj nazaj; čez zimo bo tedaj še v Karfu ostala. Srednja toplota na tem otoku je 15 stopinj; pomlad se začne že o svečnici.

Hervaško. Iz Zagreba. Deželni zbor pridno dela ter se posvetuje o uredbi županij in občin itd. Podmaršal grof Jur. Jelačić je po višem ukazu zavoljo undanjega

govora v deželnem zboru v pokoj djan in Celovec mu je za njegovo stanovišče določen. „Pozor“ piše, da ta ukaz Hervate grozno žali.

Ogersko. Iz Pešta. Županija peštanska, ker je protestirala zoper razpustek deželnega zbora, je mogla svoje seje ustaviti. Časnik „Hirnök“ hvali postopanje dvornega kancelarja grofa Forgača, pa pravi, da ima zlo težavni stan, zaprék od zgoraj in spodej dovolj.

Laško. Predsednik ministerstva Ricasoli popisuje v okrožnem pismu zadeve neapolitanske, v katerem pravi, da vse, kar se govori o puntih zoper sardinsko vlado, ni družega nič kakor roparstvo; roparji se vlačijo brez političnega značaja okoli; zato italijanska vlada Neapolitancom še ni ustave preklicala.

Srbsko. Iz Kragujevaca 1. sept. Skupščina je v celó malo dneh veliko veliko važnih reči dognala. Med drugim je sklenila novo rekrutno postavo, po kateri ima narodna straža šteti 50.000 mož, stanovitna armada pa 6000; novo postavo za davke je vredila; zvažvanje kamnitne soli iz Francozkega je določila, ker je ta sol bolji kup; ministri niso le knezu odgovorni, temuč tudi starašinstvu; skupščina ima pravico, vsaki čas po svojih komisarijih državno kaso pregledati itd. — Danes je knez s slovesnim govorom sklenil skupščino in med drugim rekel: „Ko sem pervikrat k Vam prišel, sem že čutil, da bom, ko vdrugeč pridem, mogel radosten reči: „Iz serca sem govoril, pa v sercu ste me razumeli; sejal sem, in seme je padlo na plodno zemljo.“ Nepopisljivo je bilo navdušenje, s katerim je skupščina knezov govor sprejela.

Turško. Iz Carigrada se je pisalo ogerskemu časniku „Magyarorszag“, da je nedavnej turška vlada ondi škrinjico zasačila, ktera je prišla iz Turina z naznanilom, da je konjak (rum) v nji. Ker se je pa colni truzica za žgano vino prelahko zdela, jo odpre in preiskovaje jo najde dva dna, in pod pervim za 20 milijonov Košutovih bankovcov. Colnija jih je zapečatila in vladi (turški) poslala. Kaj se je dalje zgodilo ž njimi, se še ne vé.

Iz južne Avstralije. Mesto Mendoza je potres 8. rožnika popolnoma pokončal; ne ene hiše ni več cele; izmed 20.000 prebivavcov jih je le kakih 400 živih ostalo, pa še ti so zlo poškodovani.

Doneski za akademijo jugoslavenko. *)

Neki članovi Mariborske čitavnice 16 gold.

*) Od podpisov iz Bleda smo že prejeli: od vrednika „Novic“ podpisanih 50 gold., od dr. Drag. Bleiweisa 10 gold., od gosp. dr. Toman-a 50 gold., od gosp. A. Galeta 85 gold., od Vilh. Potočnika 2 gold., od gosp. F. Ks. Souvana 70 gold., od gosp. Jož. Pleiweisa 145 gold. Gosp. Š. Vilher je že v Bledu plačal. — Da moremo bleški znesek poslati v Zagreb, naj nam gospodje pošlejo kmali svoje doneske.

Žitna cena

v Kranji 2. sept. 1861.

Vagán pšenice domače 6 fl. 35. — banaške 6 fl. 75. — reži 5 fl. — — ječmena — fl. — — ovsa 2 fl. 20. — proso — fl. — — ajde — fl. — — koruze 4 fl. 40. — soršice —

Žitna cena

v Ljubljani 28. avgusta 1861.

Vagán (Metzen) v novem dnarji: pšenice domače 6 fl. 33. — banaške 6 fl. 24. — turšice 4 fl. 12. — soršice 5 fl. 10 — reži 4 fl. 60. — ječmena 3 fl. 43. — prosa 4 fl. 6. — ajde 4 fl. — ovsa 2 fl. 30.

Kursi na Dunaji 3. septembra.

5% metaliki 68 fl. 85 kr. Ažijo srebra 35 fl. 50 kr.
Narodno posojilo 80 fl. 90 kr. Cekini 6 fl. 50 kr.